

Правилник о врсти и количини опасних супстанци на основу којих се сачињава План заштите од удеса

(„Сл. гласник РС“, бр. 34/2019)

Члан 1.

Овим правилником прописује се врста и количина опасних супстанци на основу којих се сачињава План заштите од удеса и предузимају мере за спречавање удеса и ограничавање утицаја удеса на живот и здравље људи, економију, екологију и друштвену стабилност и животну средину.

Опасна супстанца, у смислу овог правилника, јесте супстанца дефинисана прописом Европске уније којим се уређује контрола опасности од удеса који укључује опасне супстанце.

Члан 2.

Овај правилник се не примењује на станице за снабдевање горивом моторних возила.

Члан 3.

План заштите од удеса израђује се на основу врсте и количине опасних супстанци утврђених у Табели 1 – Листа опасних супстанци и њихових граничних количина и Табели 2 – Листа категорија опасних супстанци и њихових граничних количина, које су дате у Прилогу – Листа опасних супстанци и њихових граничних количина и Листа категорија опасних супстанци и њихових граничних количина који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 4.

Поред критеријума из члана 3. овог правилника, у изради Плана заштите од удеса користи се додатни критеријум, у случају када ниједна од опасних супстанци у постројењу није присутна у количинама које су дате у Прилогу – Табела 1. и Табела 2, изражен кроз следећу формулу:

Ако је збир:

$$q_1/Q_1 + q_2/Q_2 + q_3/Q_3 + q_4/Q_4 + q_5/Q_5 + \dots \geq 1$$

где је q_x – количина опасне супстанце x у постројењу,

Q_x – најнижа прописана гранична количина за опасну супстанцу из Табела 1. или Табела 2.

Правило из става 1. овог члана примењује се три пута, ради оцене опасности по здравље људи, физичких опасности и опасности по животну средину и то:

1) за сабирање количина оних опасних супстанци које су наведене у Табели 1. и класификоване у класу опасности: акутна токсичност, категорија 1, 2 или 3 (инхалационо) или специфична токсичност за циљни орган – једнократна изложеност (Спец. токс. – ЈИ), категорија 1, са количинама оних опасних супстанци које су наведене у одељку „Н”, ставке од „Н1” до „Н3” у Табели 2;

2) за сабирање количина оних опасних супстанци које су наведене у Табели 1. и класификоване у класу опасности: експлозивни, запаљиви гасови, запаљиви аеросоли, оксидујући гасови, запаљиве течности, самореактивне супстанце и смеше, органски пероксиди, самозапаљиве течности и чврсте супстанце, оксидујуће течности и чврсте супстанце, са количинама оних опасних материја које су наведене у одељку „Р” ставке од „Р1” до „Р8” у Табели 2;

3) за сабирање количина оних опасних супстанци које су наведене у Табели 1. и класификоване у класу опасности по водену животну средину, категорија Акутно 1, категорија Хронично 1 или категорија Хронично 2, са количинама оних опасних супстанци које су наведене у одељку „Е”, ставке „Е1” и „Е2”, у Табели 2.

Одредбе овог правилника примењују се ако је било који од збирова добијених из става 2. тач. 1)–3) овог члана већи или једнак 1.

Члан 5.

Количине опасних супстанци на основу којих се одређују обавезе израде Плана заштите од удеса из члана 1. овог правилника су максималне количине које су присутне или могу бити присутне у било ком тренутку у постројењу, односно комплексу.

Када је опасна супстанца смештена на више места у постројењу, односно комплексу, појединачне количине те врсте опасне супстанце се сабирају и чине полазну количину на основу које се утврђује обавеза израде Плана заштите од удеса.

Члан 6.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о врстама и количинама опасних материја, објектима и другим критеријумима на основу којих се сачињава План заштите од удеса и предузимају мере за спречавање удеса и ограничавање утицаја удеса на живот и здравље људи, материјална добра и животну средину („Службени гласник РС”, број 48/16).

Члан 7.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

01 број 3636/19-3

У Београду, 9. маја 2019. године

Министар,

др **Небојша Стефановић**, с.р.

Прилог

ЛИСТА ОПАСНИХ СУПСТАНЦИ И ЊИХОВИХ ГРАНИЧНИХ КОЛИЧИНА И ЛИСТА КАТЕГОРИЈА ОПАСНИХ СУПСТАНЦИ И ЊИХОВИХ ГРАНИЧНИХ КОЛИЧИНА

Супстанце и смеше, класификују се у складу са Законом о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15) и прописима донетим на основу овог закона.

Смеша се третира на исти начин као супстанца, под условом да је у оквиру граничних концентрација прописаних према њеним својствима која су предмет прописа којима се уређују класификација, паковање и обележавање хемикалија, осим када је посебно наведен њен процентуални састав или други опис.

Супстанце и смеше, на које се не примењују прописи о класификацији, паковању и обележавању хемикалија, укључујући отпад, али које су присутне или могу бити присутне у постројењу, односно комплексу и које, под условима који постоје у постројењу, односно комплексу, имају или могу имати иста својства у погледу могућности изазивања удеса, привремено се сврставају у најсличнију категорију опасности или именовану опасну супстанцу, која је обухваћена овим правилником.

Када је супстанца или смеша, класификована у више класа и/или категорија опасности којима одговарају различите граничне количине, примењује се најнижа гранична количина прописана у овом правилнику. Међутим, приликом примене додатних критеријума из члана 4. овог правилника, примењује се најнижа гранична количина за сваку групу категорија из члана 4. став 2. тач. 1)–3), прописана за одговарајућу класификацију.

Табела 1.

Листа опасних супстанци и њихових граничних количина

Р.Б.	ОПАСНЕ СУПСТАНЦЕ [CAS БРОЈ]	ГРАНИЧНЕ КОЛИЧИНЕ У ТОНАМА	
		од	до
1.	Амонијак безводни [7664-41-7]	1	< 50
2.	Амонијум-нитрат (напомена 1)	1000	< 5000
3.	Амонијум-нитрат (напомена 2)	500	< 1250
4.	Амонијум-нитрат (напомена 3)	200	< 350
5.	Амонијум-нитрат (напомена 4)	5	< 10
6.	Калијум-нитрат (напомена 5)	3000	< 5000
7.	Калијум-нитрат (напомена 6)	800	< 1250
8.	Арсен пентоксид, арсенатна (V) киселина и/или њене соли [1303-28-2]	0,5	< 1
9.	Бром [7726-95-6]	10	< 20
10.	Хлор [7782-50-5]	1	< 10
11.	Једињења никла у облику праха која се могу удахнути (никл-моноксид никл-диоксид, никл-сулфид триникл-дисулфид, диникл-триоксид)	0,5	< 1
12.	Етиленимин [151-56-4]	5	< 10
13.	Флуор [7782-41-4]	5	< 10
14.	Формалдехид (концентрација $\geq 90\%$) [50-00-0]	1	< 5
15.	Водоник [1333-74-0]	1	< 5
16.	Хлороводоник (течни гас) [7647-01-0]	1	< 25
17.	Алкили олова	1	< 5
18.	Течни запаљиви гасови, категорија 1 или 2 (укључујући ТНГ) и природни гас (види напомену 7)	20	< 50
19.	Ацетилен [74-86-2]	1	< 5

20.	Етилен оксид [75-21-8]	1	< 5
21.	Пропилен оксид [75-56-9]	1	< 5
22.	Метанол [67-56-1]	200	< 500
23.	Кисеоник [7782-44-7]	100	< 200
24.	2,4-Толуендиизоцијанат [584-84-9] 2,6- Толуендиизоцијанат [91-08-7]	1	< 10
25.	Карбонилдихлорид (фозген) [75-44-5]	0	< 0,3
26.	Арсин (Арсен трихидрид) [7784-42-1]	0	< 0,2
27.	Фосфин (фосфор трихидрид) [7803-51-2]	0	< 0,2
25.	Сумпор-триоксид [7446-11-9]	10	< 15
26.	Деривати нафте и алтернативна горива: а) бензини и примарни бензини б) керозини (укључујући горива за млазне авионе) в) гасна уља (укључујући дизел гориво, уља за ложење у домаћинству и мешавине гасних уља) г) тешка уља за ложење; д) алтернативна горива која служе за исте намене и са сличним својствима у погледу запаљивости и опасности по животну средину као и производи из тачака а) до г)	1000	< 2500
27.	Бор трифлуорид [7637-07-2]	1	< 5
28.	Водоник сулфид [7783-06-4]	1	< 5
29.	Пиперидин [110-89-4]	20	< 50
30.	Бис (2-диметиламиноетил) (метил) амин [3030-47-5]	20	< 50
31.	3-(2-Етилхексилокси) пропиламин [5397-31-9]	20	< 50
32.	Смеше (*) натријум хипохлорита класификоване као опасност по водену животну средину, категорија Акутно 1 [H400] које садрже мање од 5% активног хлора и нису класификоване ни у једну другу категорију опасности наведену у Табели 2. Правилника.	100	< 200

	(*)Под условом да смеша у одсуству натријум хипохлорита не би била класификована као опасност по водену животну средину, категорија Акутно 1 [H400]		
33.	Пропиламин (види напомену 8) [107-10-8]	200	< 500
34.	Терц-бутилакрилат (види напомену 8) [1663-39-4]	100	< 200
35.	2-Метил-3-бутеннитрил (види напомену 8) [16529-56-9]	200	< 500
36.	Тетрахидро-3,5-диметил-1,3,5,-тиадиазин-2-тион (дазомет) (види напомену 8) [533-74-4]	50	< 100
37.	Метил акрилат (види напомену 8) [96-33-3]	200	< 500
38.	3-Метилпиридин (види напомену 8) [108-99-6]	200	< 500
39.	1-Бром-3-хлорпропан (види напомену 8) [109-70-6]	200	< 500
1 CAS број је наведен индикативно			

НАПОМЕНЕ за Табелу 1:

1. Амонијум нитрат (5000/10000): ђубрива која имају способност самоодрживе разградње.

Ово се примењује на сложена/комбинована ђубрива на бази амонијум нитрата (сложена/комбинована ђубрива садрже амонијум нитрат са фосфатом и/или поташом) која имају способност самоодрживе разградње према УН испитивању у кориту (види УН Приручник о испитивањима и критеријумима, Део III. подељак 38.2.), и код којих је садржај азота који потиче од амонијум нитрата:

1) између 15,75%¹ и 24,5%² масених и која или не садрже више од 0,4% укупно запаљивих/органичних материја или која имају одговарајућу отпорност на детонацију у складу са прописима о амонијум нитратним ђубривима са високим садржајем азота;

2) 15,75% масених или мање и неограничен садржај запаљивих материја.

2. Амонијум нитрат (1250/5000): квалитета као за ђубрива

Ово се примењује на проста ђубрива на бази амонијум нитрата и на сложена/комбинована ђубрива на бази амонијум нитрата која имају одговарајућу отпорност на детонацију у складу са прописима о амонијум нитратним ђубривима са високим садржајем азота и код којих је удео азота који потиче од амонијум нитрата:

1) више од 24,5%, масених, осим за смеше простих ђубрива на бази амонијум нитрата са доломитом, кречњаком и/или калцијум карбонатом од најмање 90% чистоће,

- 2) више од 15,75% масених за смеше амонијум нитрата и амонијум сулфата,
- 3) више од 28%³ масених за смеше простих ђубрива на бази амонијум нитрата са доломитом, кречњаком и/или калцијум карбонатом од најмање 90% чистоће.

3. Амонијум нитрат (350/2500): технички

Ово се примењује на амонијум нитрат и смеше амонијум нитрата код којих је удео азота који потиче од амонијум нитрата:

- 1) између 24,5% и 28% масених и који не садржи више од 0,4% запаљивих супстанци,
- 2) више од 28% масених и који не садржи више од 0,2% запаљивих супстанци.

Такође се примењује на водене растворе амонијум нитрата у којима је концентрација амонијум нитрата већа од 80% масених.

4. Амонијум нитрат (10/50): „неспецифични” материјал и ђубрива која немају одговарајућу отпорност на детонацију.

Ово се примењује на:

- 1) материјал који се одбацује у току производног процеса и на амонијум-нитрат и смеше амонијум нитрата, проста ђубрива на бази амонијум нитрата и сложена ђубрива на бази амонијум нитрата означена у напоменама 2 и 3, које крајњи корисници враћају или су вратили произвођачу, привременом складишту или постројењу за поновну обраду, рециклажу или третман ради безбедне употребе, јер више не испуњавају услове из напомена 2 и 3;
- 2) ђубрива из напомена 1 1) и 2 која немају одговарајућу отпорност на детонацију.

5. Калијум нитрат (5000/10000):

Ово се примењује на комбинована ђубрива на бази калијум нитрата (у куглицама/гранулама), која имају иста опасна својства као и чисти калијум нитрат.

6. Калијум нитрат (1250/5000):

Ово се примењује на комбинована ђубрива на бази калијум нитрата (у облику кристала), која имају иста опасна својства као и чисти калијум нитрат.

7. Прерађен биогаз

Прерађен биогаз се може класификовати под редни број 18. Табела 1, када је обрађен у складу са важећим стандардима за пречишћен и прерађен биогаз, чиме се обезбеђује квалитет који је једнак квалитету природног гаса, укључујући садржај метана, и који садржи максимално 1% кисеоника.

8. У случајевима када ова опасна супстанца потпада под категорију P5a Запаљиве течности или P5b Запаљиве течности, примењују се најмање граничне количине.

1 удео азота 15,75% масених који потиче од амонијум-нитрата који одговара 45% амонијум-нитрату

2 удео азота 24,5% масених који потиче од амонијум-нитрата који одговара 70% амонијум-нитрату

3 удео азота 28% масених који потиче од амонијум-нитрата који одговара 80% амонијум-нитрату

Табела 2.

Листа категорија опасних супстанци и њихових граничних количина

КАТЕГОРИЈЕ ОПАСНОСТИ	Гранична количина у тонама	
	од	до
Одељак „Н” – ОПАСНОСТ ПО ЗДРАВЉЕ		
„Н1” АКУТНА ТОКСИЧНОСТ, категорија 1, сви путеви излагања	0,5	< 5
„Н2” АКУТНА ТОКСИЧНОСТ – категорија 2, сви путеви излагања – категорија 3, инхалационо (види напомену 1)	25	< 50
„Н3” СПЕЦИФИЧНА ТОКСИЧНОСТ ЗА ЦИЉНИ ОРГАН-ЈЕДНОКРАТНА ИЗЛОЖЕНОСТ Спец. токс. – ЈИ категорија 1	25	< 50
Одељак „Р” – ФИЗИЧКЕ ОПАСНОСТИ		
„Р1а” ЕКСПЛОЗИВИ (види напомену 2) – Нестабилни експлозиви или – Експлозиви, подкласа 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 или 1.6, или – Супстанце или смеше које имају експлозивна својства према методи А.14 која је дата у прописима којима се уређују методе испитивања опасних својстава хемикалија (види напомену 3) и нису класификоване у класу опасности: органски пероксиди или самореактивне супстанце и смеше	5	< 10
„Р1б” ЕКСПЛОЗИВИ (види напомену 2) Експлозиви, подкласа 1.4 (види напомену 4)	25	< 50
„Р2” ЗАПАЉИВИ ГАСОВИ	5	< 10

Запаљиви гасови, категорија 1 или 2		
„P3a” ЗАПАЉИВИ АЕРОСОЛИ (види напомену 5.1) Запаљиви аеросоли, категорија 1 или 2, који садрже запаљиве гасове, категорија 1 или 2 или запаљиве течности, категорија 1	25(нето)	< 150 (нето)
„P3b” ЗАПАЉИВИ АЕРОСОЛИ (види напомену 5.1) Запаљиви аеросоли, категорија 1 или 2, који не садрже запаљиве гасове, категорија 1 или 2 нити запаљиве течности, категорија 1 (види напомену 5.2)	500(нето)	< 5000(нето)
„P4” ОКСИДУЈУЋИ ГАСОВИ Оксидујући гасови, категорија 1	25	< 50
„P5a” ЗАПАЉИВЕ ТЕЧНОСТИ – Запаљиве течности, категорија 1, или – Запаљиве течности, категорија 2 или 3 које се одржавају на температури изнад њихове тачке кључања, или – Друге течности чија је тачка паљења ≤ 60 °C, које се одржавају на температури изнад њихове тачке кључања (види напомену 12)	5	< 10
„P5b” ЗАПАЉИВЕ ТЕЧНОСТИ – Запаљиве течности, категорија 2 или 3 код којих посебни услови процеса, као што су висок притисак или висока температура, могу створити опасности од великог удеса, или – Друге течности са тачком паљења ≤ 60 °C код којих посебни услови процеса, као што су висок притисак или висока температура, могу створити опасности од великог удеса (види напомену б)	10	< 50
„P5c” ЗАПАЉИВЕ ТЕЧНОСТИ Запаљиве течности, категорија 2 или 3, које нису обухваћене под P5a ни P5b	500	< 5000

„P6a” САМОРЕАКТИВНЕ СУПСТАНЦЕ И СМЕШЕ и ОРГАНСКИ ПЕРОКСИДИ Самореактивне супстанце и смеше, тип А или В, или Органски пероксиди, тип А или В	5	< 10
„P6b” САМОРЕАКТИВНЕ СУПСТАНЦЕ И СМЕШЕ и ОРГАНСКИ ПЕРОКСИДИ Самореактивне супстанце и смеше, тип С, D, Е или F или Органски пероксиди, тип С, D, Е или F	10	< 50
„P7” САМОЗАПАЉИВЕ ТЕЧНОСТИ И ЧВРСТЕ СУПСТАНЦЕ Самозапаљиве течности, категорија 1 Самозапаљиве чврсте материје, категорија 1	10	< 50
„P8” ОКСИДУЈУЋЕ ТЕЧНОСТИ И ЧВРСТЕ СУПСТАНЦЕ Оксидујуће течности, категорија 1, 2 и 3, или Оксидујуће чврсте супстанце и смеше, категорија 1, 2 и 3	10	< 50
Одељак „Е” – ОПАСНОСТ ПО ЖИВОТНУ СРЕДИНУ		
„E1” ОПАСНОСТ ПО ВОДЕНУ ЖИВОТНУ СРЕДИНУ – категорија Акутно 1, или – категорија Хронично 1	50	< 100
„E2” ОПАСНОСТ ПО ВОДЕНУ ЖИВОТНУ СРЕДИНУ категорија Хронично 2	50	< 200
Одељак „О” – ДОДАТНЕ ОПАСНОСТИ		
„O1” Супстанце или смеше којима је додељено додатно обавештење о опасности EUN014	50	< 100
„O2” Супстанце и смеше које у контакту са водом ослобађају запаљиве гасове, категорија 1	50	< 100
„O3” Супстанце и смеше којима је додељено додатно обавештење о опасности EUN029	25	< 50

НАПОМЕНЕ за Табелу 2:

1. Опасне супстанце које припадају класи опасности акутна токсичност, категорија 3, перорално (Н 301), спадају под одељак „H2” АКУТНА ТОКСИЧНОСТ у оним случајевима када се не могу класификовати нити на основу акутне инхалационе

токсичности, нити на основу акутне дермалне токсичности, на пример услед недостатка убедљивих података о инхалационој и дермалној токсичности.

2. Класа опасности ЕКСПЛОЗИВИ обухвата и експлозивне производе, у складу са прописима којима се уређују хемикалије. Ако је количина експлозивне супстанце или смеше у експлозивном производу позната, та количина се узима у обзир за потребе овог правилника. Ако количина експлозивне супстанце или смеше у експлозивном производу није позната, за потребе овог правилника цео производ се третира као експлозив.

3. Испитивање експлозивних својстава супстанци и смеша је неопходно само ако се скрининг процедуром у складу са прописима којима се уређује класификација хемикалија⁴ утврди да би супстанца или смеша могла имати експлозивна својства.

4. Ако је експлозив који је класификован у подкласу 1.4 распакован или препакован, сврстава се под одељак P1a, осим ако се у складу са прописима којима се уређују хемикалије утврди да опасност тог експлозива још увек одговара подкласи 1.4.

5. Запаљиви аеросоли

5.1. Запаљиви аеросоли класификовани према прописима којима се уређују аеросолни распршивачи као „Веома запаљиви” и „запаљиви” аеросоли, одговарају класи опасности запаљиви аеросоли, категорија 1 или 2, респективно, према прописима којима се уређују хемикалије.

5.2. За коришћење овог одељка мора се документовати да аеросолни распршивач не садржи запаљиви гас, категорија 1 или 2, нити запаљиву течност, категорија 1.

6. У складу са прописом којим се уређује класификација хемикалија, течности са тачком паљења вишом од 35 °C не морају да буду класификоване у Категорију 3, уколико су испуњени услови из тог прописа. Ово међутим не важи под условима као што су висока температура или притисак, и стога су такве течности обухваћене овим одељком.

4 Детаљнија упутства о изузимању од обавезе испитивања могу се наћи у прописима којима се уређују методе испитивања опасних својстава хемикалија (Метода А.14).